

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1987

Vyhlásené: 23.04.1987 Časová verzia predpisu účinná od: 01.07.2000 do: 31.03.2002

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

27

ZÁKON

Slovenskej národnej rady

z 9. apríla 1987

o štátnej pamiatkovej starostlivosti

Slovenská národná rada sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ

ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

§ 1

Účel zákona

(1) Štát chráni kultúrne pamiatky ako nerozlučnú súčasť kultúrneho dedičstva ľudu, svedectva jeho dejín, významného činiteľa životného prostredia a nenahraditeľné bohatstvo socialistického štátu. Účelom zákona je utvoriť všestranné podmienky pre ďalšie prehlbovanie politicko-organizátorskej a kultúrno-výchovnej funkcie štátu v starostlivosti o kultúrne pamiatky, o ich zachovanie a vhodné využívanie, aby sa podieľali na rozvoji kultúry, umenia, vedy a vzdelávania, formovaní socialistických tradícií a socialistického vlastenectva, na estetickej výchove pracujúcich a tým prispievali k ďalšiemu rozvoju socialistickej spoločnosti.

(2) Starostlivosť štátu o kultúrne pamiatky (ďalej len „štátna pamiatková starostlivosť“) zahrňuje činnosti, opatrenia a rozhodnutia, ktorými orgány a organizácie štátnej pamiatkovej starostlivosti (§ 25 až 33) v súlade so spoločenskými potrebami zabezpečujú zachovanie, ochranu a vhodné spoločenské uplatnenie kultúrnych pamiatok. Ostatné orgány štátnej správy, socialistické a iné organizácie spolupracujú v odbore svojej pôsobnosti s orgánmi a organizáciami štátnej pamiatkovej starostlivosti a pomáhajú im pri plnení ich úloh.

§ 2

Kultúrne pamiatky

(1) Za kultúrne pamiatky podľa tohto zákona vyhlasuje Ministerstvo kultúry Slovenskej socialistickej republiky (ďalej len „ministerstvo kultúry“) nehnuteľné a hnutel'né veci, prípadne ich súbory,

- a) ktoré sú významnými dokladmi historického vývoja, životného spôsobu a prostredia spoločnosti od najstarších dôb po súčasnosť, ako prejavy tvorivých schopností a práce človeka z najrôznejších odborov ľudskej činnosti pre ich revolučné, historické, umelecké, vedecké a technické hodnoty,
- b) ktoré majú priamy vzťah k významným osobnostiam a historickým udalostiam.

(2) Súbory vecí podľa odseku 1 sa vyhlasujú za kultúrne pamiatky, aj keď niektoré veci v nich nie sú kultúrnymi pamiatkami.

(3) Za kultúrnu pamiatku sa nevyhlasujú dokumenty alebo súbory knižničných dokumentov, ktoré možno vyhlásiť za historický knižničný dokument alebo za historický knižničný fond podľa osobitného predpisu.¹⁾

§ 3

Vyhlasovanie vecí za kultúrne pamiatky

(1) Ministerstvo kultúry si pred vyhlásením veci za kultúrnu pamiatku vyžiada vyjadrenie krajského národného výboru a okresného národného výboru, pokiaľ ich už od týchto orgánov nedostalo. Archeologický nález (§ 23) vyhlasuje ministerstvo kultúry za kultúrnu pamiatku na návrh Slovenskej akadémie vied.

(2) Ministerstvo kultúry upovedomí písomne vlastníka veci o podaní návrhu na vyhlásenie veci za kultúrnu pamiatku alebo o tom, že hodlá vec vyhlásiť za kultúrnu pamiatku z vlastného podnetu, a umožní mu k návrhu alebo podnetu sa vyjadriť.

(3) Vlastník veci je povinný od doručenia upovedomenia podľa odseku 2 až do rozhodnutia ministerstva kultúry chrániť vec pred poškodením, zničením alebo odcudzením a oznámiť ministerstvu kultúry každú zamýšľanú i uskutočnenú zmenu jej vlastníctva, správy alebo užívania.

(4) Ministerstvo kultúry upovedomí písomne o vyhlásení veci za kultúrnu pamiatku jej vlastníka, krajský národný výbor a ústrednú organizáciu štátnej pamiatkovej starostlivosti (§ 32) a pri archeologických nálezoch tiež Slovenskú akadémiu vied. Upovedomí ich aj v tom prípade, ak nezistilo dôvody pre vyhlásenie veci za kultúrnu pamiatku.

(5) Vlastníci vecí, ktoré by pre svoju mimoriadnu umeleckú alebo historickú hodnotu mohli byť v súlade so spoločenským záujmom vyhlásené za kultúrne pamiatky, sú povinní oznámiť ministerstvu kultúry alebo krajskému národnému výboru na ich písomné vyzvanie požadované údaje o týchto veciach, ako aj ich zamýšľané zmeny a umožniť týmto orgánom alebo nimi povereným organizáciám štátnej pamiatkovej starostlivosti prehliadku vecí, prípadne vyhotovenie ich vedeckej dokumentácie.

(6) Podrobnosti o vyhlasovaní vecí za kultúrne pamiatky a spôsob oznamovacej povinnosti podľa odseku 5 ustanoví všeobecne záväzný právny predpis.

§ 4

Národné kultúrne pamiatky

(1) Kultúrne pamiatky, ktoré tvoria najvýznamnejšiu súčasť kultúrneho bohatstva národa, vyhlasuje vláda Slovenskej socialistickej republiky nariadením za národné kultúrne pamiatky a ustanovuje podmienky ich ochrany.

(2) Vláda Slovenskej socialistickej republiky nariadením ustanoví všeobecné podmienky zabezpečovania štátnej pamiatkovej starostlivosti o národné kultúrne pamiatky.

§ 5

Pamiatkové rezervácie

(1) Územie, ktorého charakter a prostredie určuje súbor nehnuteľných kultúrnych pamiatok, prípadne archeologických nálezov, môže vláda Slovenskej socialistickej republiky nariadením

vyhlásiť ako celok za pamiatkovú rezerváciu a ustanoviť podmienky na zabezpečenie jej ochrany. Tieto podmienky možno v potrebnom rozsahu vzťahovať aj na nehnuteľnosti na území pamiatkovej rezervácie, ktoré nie sú kultúrnymi pamiatkami.

(2) Vláda Slovenskej socialistickej republiky nariadením ustanoví všeobecné podmienky zabezpečovania štátnej pamiatkovej starostlivosti v pamiatkových rezerváciách.

§ 6 **Pamiatkové zóny**

(1) Územie sídelného útvaru alebo jeho časti s menším podielom kultúrnych pamiatok, historické prostredie alebo časť krajinného celku, ktoré vykazujú významné kultúrne hodnoty, môže krajský národný výbor po predchádzajúcom prerokovaní s ministerstvom kultúry vyhlásiť za pamiatkovú zónu a určiť podmienky jej ochrany.

(2) Podrobnosti o vyhlasovaní pamiatkových zón ustanoví všeobecne záväzný právny predpis.

§ 7 **Evidencia kultúrnych pamiatok**

(1) Kultúrne pamiatky sa zapisujú do Ústredného zoznamu kultúrnych pamiatok Slovenskej socialistickej republiky (ďalej len „ústredný zoznam“). Ústredný zoznam vedie ústredná organizácia štátnej pamiatkovej starostlivosti.

(2) Krajské národné výbory a okresné národné výbory vedú zoznamy kultúrnych pamiatok svojich územných obvodov. Zápisy do týchto zoznamov vykonávajú podľa výpisov z ústredného zoznamu.

(3) Ústredná organizácia štátnej pamiatkovej starostlivosti upovedomí o zápise kultúrnej pamiatky do ústredného zoznamu, ako aj o zrušení vyhlásenia veci za kultúrnu pamiatku (§ 8) vlastníka kultúrnej pamiatky, krajský národný výbor a okresný národný výbor. Ak ide o nehnuteľnú kultúrnu pamiatku, upovedomí okrem toho tiež stavebný úrad.^{1a)} Pri archeologickom náleze vyhlásenom za kultúrnu pamiatku upovedomí tiež Archeologický ústav Slovenskej akadémie vied.

(4) Ústredná organizácia štátnej pamiatkovej starostlivosti oznámi príslušnému orgánu geodézie a kartografie každé vyhlásenie nehnuteľnosti za kultúrnu pamiatku, ako aj každé zrušenie tohto vyhlásenia, ak ide o vec, ktorá je predmetom evidencie nehnuteľností.²⁾

(5) Vlastník kultúrnej pamiatky je povinný oznámiť ústrednej organizácii štátnej pamiatkovej starostlivosti každú zmenu vlastníctva (správy, užívania) kultúrnej pamiatky alebo jej premiestnenia. Oznámenie musí urobiť vlastník kultúrnej pamiatky najneskôr do tridsiatich dní odo dňa, kedy k takejto zmene došlo.

(6) Podrobnosti o evidencii kultúrnych pamiatok ustanoví všeobecne záväzný právny predpis.

§ 8 **Zrušenie vyhlásenia veci za kultúrnu pamiatku**

(1) Pokiaľ nejde o národnú kultúrnu pamiatku, môže ministerstvo kultúry z mimoriadne závažných dôvodov vyhlásenie veci za kultúrnu pamiatku zrušiť na žiadosť vlastníka kultúrnej pamiatky alebo organizácie, ktorá na zrušení vyhlásenia veci za kultúrnu pamiatku (ďalej len „zrušenie vyhlásenia“) preukáže právny záujem, alebo z vlastného podnetu.

(2) Ministerstvo kultúry si pred zrušením vyhlásenia vyžiada vyjadrenie krajského národného výboru a okresného národného výboru, prípadne vyjadrenie Slovenskej akadémie vied, ak ide o archeologický nález vyhlásený za kultúrnu pamiatku, pokiaľ o zrušenie vyhlásenia Slovenská akadémia vied sama nepožiadala. V prípade, že vlastník kultúrnej pamiatky nie je žiadateľom o zrušenie vyhlásenia, musí sa mu umožniť zúčastniť sa obhliadky veci a vyjadriť sa k zrušeniu vyhlásenia.

(3) Ministerstvo kultúry môže zrušenie vyhlásenia viazať na predchádzajúce splnenie ním určených podmienok. Náklady vynaložené na splnenie podmienok znáša žiadateľ a v prípade, keď konanie o zrušenie vyhlásenia začína z vlastného podnetu ministerstvo kultúry, znáša náklady ten, v ktorého záujme k zrušeniu vyhlásenia došlo.

(4) Ustanovenie § 3 ods. 4 platí obdobne i pre zrušenie vyhlásenia.

(5) Podrobnosti o zrušení vyhlásenia veci za kultúrnu pamiatku ustanoví všeobecne záväzný právny predpis.

DRUHÁ ČASŤ **STAROSTLIVOSŤ O KULTÚRNE PAMIATKY**

Ochrana a užívanie kultúrnych pamiatok

§ 9

(1) Vlastník kultúrnej pamiatky je povinný na vlastný náklad starať sa o jej zachovanie, udržiavať ju v dobrom stave a chrániť ju pred ohrozením, poškodením, znehodnotením alebo odcudzením. Kultúrnu pamiatku je povinný užívať len spôsobom, ktorý zodpovedá jej kultúropolitickému významu, pamiatkovej hodnote a technickému stavu. Ak je kultúrna pamiatka v socialistickom spoločenskom vlastníctve, je povinnosťou organizácie, ktorá kultúrnu pamiatku spravuje alebo ju má v užívaní alebo vo vlastníctve, a jej nadriadeného orgánu vytvárať pre plnenie uvedených povinností všetky potrebné predpoklady.

(2) Povinnosť starať sa o zachovanie kultúrnej pamiatky, udržiavať kultúrnu pamiatku v dobrom stave a chrániť ju pred ohrozením, poškodením, znehodnotením alebo odcudzením má aj ten, kto kultúrnu pamiatku užíva alebo ju má u seba; povinnosť znášať náklady spojené s touto starostlivosťou o kultúrnu pamiatku má však len vtedy, ak to vyplýva z právneho vzťahu medzi ním a vlastníkom kultúrnej pamiatky.

(3) Organizácie a občania, aj keď nie sú vlastníkami kultúrnych pamiatok, sú povinní si počínať tak, aby nespôsobili nepriaznivé zmeny stavu kultúrnych pamiatok alebo ich prostredia a neohrozovali zachovanie a vhodné spoločenské uplatnenie kultúrnych pamiatok.

(4) Vlastník, ktorý kultúrnu pamiatku prevádza na iného, niekomu prenecháva na dočasné užívanie alebo odovzdáva na vykonanie jej obnovy (§ 14) alebo na iný účel, je povinný toho, na koho vec prevádza alebo komu ju prenecháva alebo odovzdáva, upovedomiť, že vec je kultúrnou pamiatkou.

§ 10

(1) Ak neplní vlastník kultúrnej pamiatky povinnosti uvedené v § 9, vydá okresný národný výbor po vyjadrení krajskej organizácie štátnej pamiatkovej starostlivosti (§ 33) rozhodnutie o opatreniach, ktoré je vlastník kultúrnej pamiatky povinný urobiť, a zároveň určí lehotu, v ktorej je vlastník kultúrnej pamiatky povinný tieto opatrenia vykonať. Ak ide o národnú kultúrnu pamiatku, vydá toto rozhodnutie po vyjadrení ústrednej organizácie štátnej pamiatkovej

starostlivosti krajský národný výbor v súlade s podmienkami, ktoré pre zabezpečenie ochrany národnej kultúrnej pamiatky ustanovila vláda Slovenskej socialistickej republiky.

(2) Rozhodnutie o opatreniach, ktoré je vlastník kultúrnej pamiatky povinný urobiť, vydá okresný národný výbor, a ak ide o národnú kultúrnu pamiatku, krajský národný výbor tiež na žiadosť jej vlastníka.

(3) Podrobnosti o povinnostiach vlastníkov kultúrnych pamiatok pri ich ochrane a užívaní ustanoví všeobecne záväzný právny predpis.

§ 11

Povinnosti orgánov štátnej správy, organizácií a občanov

(1) Orgány štátnej správy príslušné rozhodovať o spôsobe využitia budov, ktoré sú kultúrnymi pamiatkami, alebo o pridelení bytov, iných obytných miestností a miestností neslúžiacich na bývanie v týchto budovách vydávajú svoje rozhodnutia po predchádzajúcej dohode s príslušným orgánom štátnej pamiatkovej starostlivosti. Pri rozhodovaní o spôsobe a zmenách využitia kultúrnych pamiatok sú povinné zabezpečiť ich vhodné využitie zodpovedajúce ich hodnote a technickému stavu.

(2) Ak organizácia alebo občan svojou činnosťou spôsobujú alebo by mohli spôsobiť nepriaznivé zmeny stavu kultúrnej pamiatky alebo jej prostredia alebo ohrozujú zachovanie alebo spoločenské uplatnenie kultúrnej pamiatky, určí okresný národný výbor, a ak ide o národnú kultúrnu pamiatku, krajský národný výbor, podmienky pre ďalší výkon takejto činnosti alebo výkon činnosti zakáže.

(3) Orgány štátnej správy vydávajú svoje rozhodnutia podľa osobitných predpisov, ktorými môžu byť dotknuté záujmy štátnej pamiatkovej starostlivosti na ochrane alebo zachovaní kultúrnych pamiatok alebo ich vhodnom využití, len po dohode s okresným národným výborom, a ak ide o národné kultúrne pamiatky, len po dohode s krajským národným výborom.

§ 12

Oznamovacia povinnosť vlastníka kultúrnej pamiatky

(1) Vlastník kultúrnej pamiatky je povinný bez zbytočného odkladu každé ohrozenie alebo poškodenie kultúrnej pamiatky oznámiť okresnému národnému výboru a vyžiadať si jeho rozhodnutie o spôsobe odstránenia závady. Ak ide o nehnuteľnú kultúrnu pamiatku, ktorá je stavbou, upovedomí tiež stavebný úrad.³⁾

(2) Vlastník kultúrnej pamiatky je povinný každú zamýšľanú zmenu v jej užívaní, a ak ide o nehnuteľnú kultúrnu pamiatku, i jej zamýšľané vyprázdnenie, vopred oznámiť okresnému národnému výboru.

§ 13

Právo štátu na prednostnú kúpu kultúrnych pamiatok

(1) Vlastník kultúrnej pamiatky je povinný v prípade zamýšľaného predaja (odplatného prevodu vlastníctva) kultúrnej pamiatky prednostne ju písomne ponúknuť na kúpu (odplatné nadobudnutie do štátneho socialistického vlastníctva) okresnému národnému výboru príslušnému podľa bydliska vlastníka (sídla organizácie, ktorá je vlastníkom kultúrnej pamiatky); ak ide o nehnuteľnú kultúrnu pamiatku, okresnému národnému výboru príslušnému podľa miesta, kde sa nehnuteľnosť nachádza.

(2) Okresný národný výbor môže na základe ponuky vlastníka kultúrnej pamiatky z mimoriadne závažných kultúrno-politických dôvodov uplatniť právo štátu na prednostnú kúpu (odplatné

nadobudnutie do štátneho socialistického vlastníctva) kultúrnej pamiatky buď priamo, alebo prostredníctvom príslušných štátnych organizácií,⁴⁾ a to za cenu určenú podľa cenových predpisov,⁵⁾ a ak nemožno cenu takto určiť, za cenu obvyklú zodpovedajúcu povahe veci. Pritom si okresný národný výbor vyžiada od vlastníka kultúrnej pamiatky doklad, prípadne vyhlásenie o vlastníctve hnuteľnej kultúrnej pamiatky.

(3) Okresný národný výbor, ktorému ponuka prišla, je povinný, ak ide o hnuteľnú kultúrnu pamiatku do troch mesiacov, a ak ide o nehnuteľnú kultúrnu pamiatku do šiestich mesiacov od doručenia ponuky, oznámiť vlastníkovi kultúrnej pamiatky, že ponuku na kúpu (odplatné nadobudnutie do štátneho socialistického vlastníctva) kultúrnej pamiatky prijíma, inak právo štátu na prednostnú kúpu kultúrnej pamiatky voči vlastníkovi, ktorý ponuku urobil, zaniká.

(4) Ak nesplní vlastník kultúrnej pamiatky povinnosť uvedenú v odseku 1, je právny úkon, ktorým previedol vlastníctvo ku kultúrnej pamiatke na inú osobu neplatný, ak sa tejto neplatnosti dovoľá okresný národný výbor príslušný na uplatnenie práva štátu na prednostnú kúpu kultúrnej pamiatky. Okresný národný výbor môže toto právo uplatniť do troch rokov odo dňa uskutočnenia uvedeného právneho úkonu.

(5) Ustanovením odseku 1 nie sú dotknuté predpisy upravujúce bezodplatný prevod vecí do štátneho socialistického vlastníctva.⁶⁾

§ 14

Obnova kultúrnych pamiatok

(1) Ak zamýšľa vlastník kultúrnej pamiatky vykonať údržbu, opravu, rekonštrukciu, reštaurovanie alebo inú úpravu kultúrnej pamiatky alebo jej prostredia (ďalej len „obnova“), je povinný si vopred vyžiadať záväzné stanovisko okresného národného výboru, a ak ide o národnú kultúrnu pamiatku, záväzné stanovisko krajského národného výboru.

(2) Vlastník (správca, užívateľ) nehnuteľnosti, ktorá nie je kultúrnou pamiatkou, ale je v pamiatkovej rezervácii, v pamiatkovej zóne alebo v ochrannom pásme nehnuteľnej kultúrnej pamiatky, nehnuteľnej národnej kultúrnej pamiatky, pamiatkovej rezervácie alebo pamiatkovej zóny (§ 17), je povinný k zamýšľanej stavbe, stavebnej zmene alebo udržiavacím prácam na tejto nehnuteľnosti vyžiadať si vopred záväzné stanovisko okresného národného výboru.

(3) V záväznom stanovisku podľa odsekov 1 a 2 sa vyjadrí, či práce tam uvedené sú z hľadiska záujmov štátnej pamiatkovej starostlivosti prípustné a určia sa základné podmienky, za ktorých možno tieto práce pripravovať a vykonať. Základné podmienky musia vychádzať zo súčasného stavu poznania kultúrnohistorických hodnôt, ktoré je nevyhnutné zachovať pri umožnení realizácie zamýšľaného zámeru.

(4) V územnom konaní⁷⁾ a v konaní o povolení stavieb, zmien stavieb a udržiavacích prác⁸⁾ vykonávanom v súvislosti s úpravou územia, na ktorom uplatňuje svoj záujem štátna pamiatková starostlivosť,⁹⁾ alebo v súvislosti s obnovou nehnuteľnej kultúrnej pamiatky, prípadne so stavbou, stavebnou zmenou alebo udržiavacími prácami na nehnuteľnosti podľa odseku 2, rozhoduje orgán územného plánovania alebo stavebný úrad v súlade so záväzným stanoviskom okresného národného výboru, a ak ide o nehnuteľnú národnú kultúrnu pamiatku, so záväzným stanoviskom krajského národného výboru.

(5) Ak možno zamýšľanú obnovu nehnuteľnej kultúrnej pamiatky podľa odseku 1, prípadne drobnú stavbu, stavebnú úpravu alebo udržiavacie práce na nehnuteľnosti podľa odseku 2 vykonať na základe ohlásenia, môže stavebný úrad dať súhlas iba v súlade so záväzným stanoviskom okresného národného výboru, alebo ak ide o nehnuteľnú národnú kultúrnu pamiatku, krajského národného výboru.¹⁰⁾

(6) Okresný národný výbor vydá záväzné stanovisko podľa odsekov 1, 2, 4 a 5 po písomnom vyjadrení krajskej organizácie štátnej pamiatkovej starostlivosti. Ak ide o národnú kultúrnu pamiatku, vydá záväzné stanovisko podľa odsekov 1, 4 a 5 krajský národný výbor po písomnom vyjadrení ústrednej organizácie štátnej pamiatkovej starostlivosti.

(7) Prípravnú a projektovú dokumentáciu obnovy nehnuteľnej kultúrnej pamiatky alebo stavby, stavebnej zmeny alebo udržiavacích prác na nehnuteľnosti podľa odseku 2 prerokúva vlastník kultúrnej pamiatky alebo projektant¹⁾ v priebehu jej spracovania s príslušnou organizáciou štátnej pamiatkovej starostlivosti z hľadiska splnenia podmienok záväzného stanoviska podľa odsekov 1 a 2. Pri prerokovaní poskytujú organizácie štátnej pamiatkovej starostlivosti potrebné podklady, informácie a odbornú pomoc. Ku každému dokončenému stupňu dokumentácie spracuje príslušná organizácia štátnej pamiatkovej starostlivosti písomné vyjadrenie ako podklad pre záväzné stanovisko okresného národného výboru, a ak ide o nehnuteľnú národnú kultúrnu pamiatku, ako podklad pre záväzné stanovisko krajského národného výboru.

(8) Obnovu kultúrnych pamiatok alebo ich častí, ktoré sú dielami výtvarného umenia alebo prácami umeleckých remesiel, môžu vykonávať iba odborné socialistické organizácie zriadené na ten účel ministrom kultúry Slovenskej socialistickej republiky, iné socialistické organizácie len na základe povolenia, ktoré im udelí ministerstvo kultúry. Toto povolenie im možno odňať, ak nespĺňajú podmienky, za ktorých im bolo udelené, alebo ak obnovu kultúrnych pamiatok alebo ich častí vykonávajú spôsobom narušujúcim ich hodnotu.

(9) Vlastník kultúrnej pamiatky je povinný odovzdať ústrednej organizácii štátnej pamiatkovej starostlivosti alebo krajskej organizácii štátnej pamiatkovej starostlivosti na jej vyžiadanie jedno vyhotovenie dokumentácie.

(10) Podrobnosti o podmienkach pre dokumentáciu obnovy a pre vykonávanie obnovy kultúrnych pamiatok ustanoví všeobecne záväzný právny predpis.

§ 15

Opatrenia na zabezpečenie starostlivosti o kultúrne pamiatky

(1) Ak vlastník kultúrnej pamiatky nevykoná v určenej lehote opatrenia podľa § 10 ods. 1, môže okresný národný výbor, a ak ide o národnú kultúrnu pamiatku, krajský národný výbor rozhodnúť, že nevyhnutné opatrenia na zabezpečenie kultúrnej pamiatky sa vykonajú na náklad jej vlastníka. Ak nevykoná tieto opatrenia správca alebo užívateľ kultúrnej pamiatky, ktorá je národným majetkom, je nadriadený orgán organizácie, ktorá kultúrnu pamiatku spravuje, alebo nadriadený orgán organizácie, ktorej bola kultúrna pamiatka odovzdaná do trvalého užívania, povinný na návrh okresného národného výboru, a ak ide o národnú kultúrnu pamiatku, na návrh krajského národného výboru, zabezpečiť nevyhnutnú nápravu.

(2) Ak to vyžaduje dôležitý spoločenský záujem, môže okresný národný výbor, ak ide o hnutelnú kultúrnu pamiatku, a krajský národný výbor, ak ide o hnutelnú národnú kultúrnu pamiatku, uložiť jej vlastníkovi povinnosť určitým spôsobom s ňou nakladať, prípadne mu uložiť, aby ju bezodplatne zveril na nevyhnutný čas do úschovy odbornej organizácie, ktorú národný výbor zároveň určí.

(3) Ak zanedbáva vlastník nehnuteľnej kultúrnej pamiatky, ktorá nie je národným majetkom, trvale svoje povinnosti a ohrozuje tým jej zachovanie alebo ak užíva kultúrnu pamiatku v rozpore s jej kultúrno-politickým významom, pamiatkovou hodnotou alebo technickým stavom, môže sa kultúrna pamiatka v spoločenskom záujme, ak nedôjde k dohode s vlastníkom o jej predaji štátu, na návrh okresného národného výboru rozhodnutím stavebného úradu výnimočne vyvlastniť. V prípade vyvlastnenia nehnuteľnej národnej kultúrnej pamiatky začína konanie o vyvlastnení

stavebný úrad na návrh krajského národného výboru. Inak platia pre vyvlastnenie všeobecné predpisy.¹²⁾

(4) Ak je kultúrna pamiatka bezprostredne ohrozená, vykoná miestny národný výbor po predchádzajúcom súhlase okresného národného výboru nevyhnutné opatrenia na jej ochranu. Pri nehnuteľnej kultúrnej pamiatke, ktorá je stavbou, dá miestny národný výbor, pokiaľ nie je sám stavebným úradom, podnet stavebnému úradu na nariadenie udržiavacích prác alebo nevyhnutných úprav alebo na nariadenie neodkladných zabezpečovacích prác podľa osobitných predpisov¹³⁾ a upovedomí o tom okresný národný výbor, a ak ide o národnú kultúrnu pamiatku, aj krajský národný výbor. Ak je kultúrna pamiatka v socialistickom spoločenskom vlastníctve, upovedomí o tom tiež nadriadený orgán organizácie, ktorá kultúrnu pamiatku spravuje alebo je jej vlastníkom.

§ 16

Príspevok na zachovanie a obnovu kultúrnej pamiatky

(1) Vlastníkovi kultúrnej pamiatky môže okresný národný výbor na jeho žiadosť, ak ide o osobitne odôvodnený prípad, poskytnúť príspevok na zvýšené náklady spojené so zachovaním alebo obnovou kultúrnej pamiatky za účelom jej účinnejšieho spoločenského uplatnenia. Príspevok môže poskytnúť aj vtedy, ak nemôže vlastník kultúrnej pamiatky uhradiť z vlastných prostriedkov náklady spojené so zachovaním alebo obnovou kultúrnej pamiatky.

(2) V prípade mimoriadneho spoločenského záujmu na zachovaní kultúrnej pamiatky, ktorá je národným majetkom a je určená na kultúrno-spoločenské uplatnenie, môže výnimočne poskytnúť príspevok na obnovu kultúrnej pamiatky ministerstvo kultúry po dohode s Ministerstvom financií Slovenskej socialistickej republiky.

(3) Podrobnosti o poskytovaní príspevku na zachovanie a obnovu kultúrnej pamiatky ustanoví všeobecne záväzný právny predpis.

§ 17

Ochranné pásmo

(1) Ak to vyžaduje ochrana nehnuteľnej kultúrnej pamiatky alebo jej prostredia, vymedzí okresný národný výbor po vyjadrení krajskej organizácie štátnej pamiatkovej starostlivosti ochranné pásmo.¹⁴⁾ Okresný národný výbor po dohode s dotknutými orgánmi štátnej správy môže v ochrannom pásme obmedziť alebo zakázať určitú činnosť alebo urobiť iné vhodné opatrenia.

(2) Ak je nevyhnutné na vytvorenie ochranného pásma získať niektoré pozemky alebo stavby, prípadne ich odstrániť a ak nedôjde k dohode s vlastníkom, možno pozemky a stavby vyvlastniť.¹⁵⁾ Možno tiež nariadiť nevyhnutné úpravy stavby, iného zariadenia alebo pozemku.

(3) Ak ide o ochranu nehnuteľnej národnej kultúrnej pamiatky, pamiatkovej rezervácie alebo pamiatkovej zóny alebo ich prostredia, vymedzí obdobne okresný národný výbor ochranné pásmo na návrh krajského národného výboru po vyjadrení ústrednej organizácie štátnej pamiatkovej starostlivosti.

(4) Ak vznikne vlastníkovi alebo užívateľovi pozemku, ktorý nie je národným majetkom, majetková ujma v dôsledku opatrení podľa odsekov 1, 2 a 3, prislúcha mu primeraná náhrada, ktorú poskytuje okresný národný výbor.

(5) Podrobnosti o vymedzení ochranného pásma ustanoví všeobecne záväzný právny predpis.

§ 18**Premiestnenie kultúrnej pamiatky**

(1) Národnú kultúrnu pamiatku a nehnuteľnú kultúrnu pamiatku, prípadne jej súčasť (príslušenstvo) možno premiestniť len po predchádzajúcom súhlase ministerstva kultúry.

(2) Hnuteľnú kultúrnu pamiatku možno z verejne prístupného miesta trvale premiestniť len po predchádzajúcom súhlase okresného národného výboru po vyjadrení krajskej organizácie štátnej pamiatkovej starostlivosti.

(3) Orgán, ktorý dal súhlas na premiestnenie kultúrnej pamiatky podľa odsekov 1 a 2, upovedomí o tom ústrednú organizáciu štátnej pamiatkovej starostlivosti.

§ 19**Užívanie kultúrnych pamiatok na vedecký výskum alebo na výstavné účely**

(1) Vlastník kultúrnej pamiatky je povinný umožniť osobám povereným orgánmi štátnej pamiatkovej starostlivosti vedecký výskum kultúrnej pamiatky, prípadne vyhotovenie jej dokumentácie. Ak ide o dôležitý spoločenský záujem, je vlastník hnuteľnej kultúrnej pamiatky povinný kultúrnu pamiatku prenechať predovšetkým odbornej socialistickej organizácii na dočasné užívanie na účely vedeckého výskumu alebo na výstavné účely na náklad toho, komu sa kultúrna pamiatka prenechá na užívanie.

(2) O podmienkach prenechania kultúrnej pamiatky na dočasné užívanie rozhodne okresný národný výbor po vyjadrení krajskej organizácie štátnej pamiatkovej starostlivosti, a ak ide o národnú kultúrnu pamiatku, krajský národný výbor po vyjadrení ústrednej organizácie štátnej pamiatkovej starostlivosti.

§ 20**Kultúrne pamiatky vo vzťahu k zahraničiu**

(1) Kultúrnu pamiatku možno v zahraničí vystavovať, do zahraničia požičať alebo do zahraničia vyviezť na iné účely len po predchádzajúcom súhlase ministerstva kultúry, a ak ide o národnú kultúrnu pamiatku, len po predchádzajúcom súhlase vlády Slovenskej socialistickej republiky.

(2) Vec, ktorá vykazuje znaky kultúrnej pamiatky podľa § 2 ods. 1, možno trvale previezť zo zahraničia do Slovenskej socialistickej republiky len po predchádzajúcom súhlase príslušného orgánu štátu, z ktorého má byť dovezená, ak je zaručená vzájomnosť.¹⁶⁾

(3) Ustanoveniami odsekov 1 a 2 nie sú dotknuté predpisy upravujúce hospodárske styky so zahraničím.¹⁷⁾

(4) Podrobnosti o udeľovaní súhlasu na vývoz kultúrnych pamiatok do zahraničia ustanoví všeobecne záväzný právny predpis.

TRETIA ČASŤ**ARCHEOLOGICKÉ VÝSKUMY A NÁLEZY****§ 21****Oprávnenia na archeologické výskumy**

(1) Archeologické výskumy je oprávnený vykonávať Archeologický ústav Slovenskej akadémie vied (ďalej len „Archeologický ústav“).

(2) Ministerstvo kultúry môže v odôvodnených prípadoch po dohode so Slovenskou akadémiou vied povoliť vykonávanie archeologických výskumov vysokým školám, pokiaľ ich vykonávajú pri plnení svojich vedeckých alebo pedagogických úloh, múzeám alebo iným organizáciám, ktoré majú pre odborné vykonávanie archeologických výskumov potrebné predpoklady (ďalej len „oprávnená organizácia“). Oprávnená organizácia uzaviera so Slovenskou akadémiou vied dohodu o rozsahu a podmienkach vykonávania archeologických výskumov.

(3) Oprávnená organizácia je povinná oznámiť Archeologickému ústavu začatie archeologických výskumov a podať mu o ich výsledkoch správu. Ak ide o archeologické výskumy na území vyhlásenom za kultúrnu pamiatku, národnú kultúrnu pamiatku, pamiatkovú rezerváciu alebo pamiatkovú zónu, Archeologický ústav a oprávnené organizácie oznámia začatie archeologických výskumov ústrednej organizácii štátnej pamiatkovej starostlivosti, ktorej podajú aj správu o ich výsledkoch.

(4) Ministerstvo kultúry po dohode so Slovenskou akadémiou vied môže odňať povolenie na vykonanie archeologických výskumov oprávnenej organizácii, ktorá porušila podmienky, za ktorých jej bolo povolenie udelené.

§ 22

Vykonávanie archeologických výskumov

(1) Archeologický ústav a oprávnené organizácie sú povinné pred začatím archeologických výskumov uzavrieť dohodu s vlastníkom (správcom, užívateľom) nehnuteľnosti, na ktorej sa majú archeologické výskumy vykonávať, o podmienkach archeologických výskumov na nehnuteľnosti. Ak nedôjde k dohode, rozhodne okresný národný výbor o povinnostiach vlastníka (správcu, užívateľa) nehnuteľnosti strpieť vykonanie archeologických výskumov a o podmienkach, za ktorých sa môže archeologický výskum vykonať.

(2) Ak sa má vykonávať stavebná činnosť na území s archeologickými nálezmi, sú stavebníci už od doby prípravy stavby povinní tento zámer oznámiť Archeologickému ústavu a umožniť mu alebo oprávnenej organizácii, vykonať na dotknutom území záchranný archeologický výskum. Ak je stavebníkom socialistická organizácia, uhrádza náklady záchranného archeologického výskumu táto organizácia, inak uhrádza náklady organizácia vykonávajúca archeologický výskum. Obdobne sa postupuje, ak sa má na takom území vykonávať iná činnosť, ktorou by sa mohlo ohroziť vykonávanie archeologických výskumov.

§ 23

Archeologické nálezy

(1) Archeologickým nálezom je vec (súbor vecí), ktorá je dokladom alebo pozostatkom života človeka a jeho činnosti od počiatku jeho vývoja do novoveku a zachovala sa spravidla pod zemou.

(2) O archeologickom nález, ktorý nebol urobený pri vykonávaní archeologických výskumov, musí sa urobiť oznámenie Archeologickému ústavu alebo najbližšiemu múzeu priamo alebo prostredníctvom miestneho národného výboru. Oznámenie o archeologickom nález je povinný urobiť nálezca alebo osoba zodpovedná za vykonávanie prác, pri ktorých došlo k archeologickému nález, a to najneskôr na druhý deň po archeologickom nález alebo po tom, čo sa o archeologickom nález dozvedel.

(3) Archeologický nález i nálezisko sa musia ponechať bez zmeny až do prehliadky Archeologickým ústavom alebo múzeom, najmenej však počas piatich pracovných dní odo dňa oznámenia. Archeologický ústav alebo oprávnená organizácia urobí na nálezisku všetky

nevyhnutné opatrenia na okamžitú záchranu archeologického nález, najmä proti jeho poškodeniu, zničeniu alebo odcudzeniu.

(4) Ak ide o archeologický nález uvedený v odseku 2, má nálezca právo na odmenu, ktorú mu poskytne okresný národný výbor, a to do výšky ceny materiálu, ak je archeologický nález vyhotovený z drahých kovov alebo z iných cenných materiálov; v ostatných prípadoch až do výšky desať percent kultúrohistorickej hodnoty archeologického nález určenej na základe odborného posudku. Nálezca má právo na náhradu nevyhnutných nákladov, ktoré mu vznikli v súvislosti s archeologickým nálezom. O náhrade rozhodne a náhradu poskytne okresný národný výbor. Podrobnosti o podmienkach pre poskytovanie odmeny a náhrady nálezcovi ustanoví všeobecne záväzný právny predpis.

(5) Pri nehnuteľných archeologických nálezoch vyhlásených za kultúrne pamiatky určí okresný národný výbor organizáciu, ktorá bude zabezpečovať starostlivosť o ne. Ak sú tieto archeologické nálezy na nehnuteľnostiach, ktoré sú národným majetkom, určí túto organizáciu po dohode s orgánom nadriadeným organizácii, ktorá nehnuteľnosť spravuje alebo užíva. Ak je nehnuteľný archeologický nález vyhlásený za kultúrnu pamiatku v územných obvodoch niekoľkých okresných národných výborov, určia organizáciu na zabezpečenie starostlivosti o kultúrnu pamiatku tieto okresné národné výbory po vzájomnej dohode.

(6) Všetky hnutelné archeologické nálezy sú národným majetkom a ukladajú sa spravidla do múzeí.

(7) O archeologických nálezoch, ku ktorým dôjde v súvislosti s prípravou alebo vykonávaním stavby, platia osobitné predpisy.¹⁸⁾

§ 24

Náhrada majetkovej ujmy

(1) Pri vykonávaní archeologických výskumov sú Archeologický ústav a oprávnené organizácie povinné dbať na záujmy chránené osobitnými predpismi, spolupracovať s orgánmi zabezpečujúcimi ochranu týchto záujmov a čo najviac chrániť práva a oprávnené záujmy vlastníkov (správcov, užívateľov) nehnuteľnosti, prípadne iného majetku.

(2) Ak je vlastník (správca, užívateľ) nehnuteľnosti alebo iného majetku vykonávaním archeologického výskumu alebo opatreniami na ochranu archeologického nález podstatne obmedzený v bežnom užívaní nehnuteľnosti alebo iného majetku, má právo, aby mu Archeologický ústav alebo oprávnená organizácia poskytli primeranú jednorazovú náhradu. Po ukončení prác sú Archeologický ústav alebo oprávnená organizácia povinné uviesť nehnuteľnosť, prípadne iný majetok do predošlého stavu. Ak to nie je možné alebo hospodársky účelné, má vlastník (správca, užívateľ) nehnuteľnosti alebo iného majetku právo na peňažitú náhradu.

(3) Právo na náhradu majetkovej ujmy podľa odseku 2 treba uplatniť voči Archeologickému ústavu alebo voči oprávnenej organizácii do šiestich mesiacov od ukončenia archeologického výskumu alebo od ukončenia opatrenia na ochranu archeologického nález, inak právo zaniká. Ak nedôjde k dohode, rozhoduje o náhrade a jej výške okresný národný výbor.

ŠTVRTÁ ČASŤ

ORGÁNY A ORGANIZÁCIE ŠTÁTNEJ PAMIATKOVEJ STAROSTLIVOSTI

§ 25

Organizačné usporiadanie štátnej pamiatkovej starostlivosti

(1) Štátnu pamiatkovú starostlivosť vykonávajú orgány štátnej pamiatkovej starostlivosti, ktorými sú ministerstvo kultúry a národné výbory.

(2) Ministerstvu kultúry je podriadená ústredná organizácia štátnej pamiatkovej starostlivosti, krajským národným výborom sú podriadené krajské organizácie štátnej pamiatkovej starostlivosti.

(3) Orgány štátnej pamiatkovej starostlivosti v spolupráci s ostatnými orgánmi štátnej správy a za odbornej pomoci organizácií štátnej pamiatkovej starostlivosti, vedeckých, umeleckých a ďalších odborných organizácií a ústavov dbajú, aby sa štátna pamiatková starostlivosť zabezpečovala plánovite, komplexne a diferencovane v súlade s dlhodobou koncepciou jej rozvoja.

§ 26

Ministerstvo kultúry

(1) Ministerstvo kultúry je ústredným orgánom štátnej správy pre kultúrne pamiatky v Slovenskej socialistickej republike.

(2) Ministerstvo kultúry

- a) spracúva prognózy, koncepcie a návrhy dlhodobých výhľadov rozvoja štátnej pamiatkovej starostlivosti,
- b) koordinuje zostavovanie jednotného programu komplexnej starostlivosti o kultúrne pamiatky a vytvára pre ňu všestranné podmienky, posudzuje návrhy dlhodobých, strednodobých a vykonávacích plánov obnovy kultúrnych pamiatok,
- c) riadi kultúrno-výchovné využívanie národných kultúrnych pamiatok a usmerňuje kultúrno-výchovné využívanie ostatných kultúrnych pamiatok v súlade so záujmami štátnej kultúrnej politiky,
- d) koordinuje vedeckovýskumnú činnosť v odbore štátnej pamiatkovej starostlivosti,
- e) zriaďuje ako svoj odborný poradný orgán vedeckú radu pre štátnu pamiatkovú starostlivosť,
- f) spolupracuje s Ministerstvom školstva Slovenskej socialistickej republiky pri výchove kádrov v odbore štátnej pamiatkovej starostlivosti a stará sa o ich ďalšie vzdelávanie,
- g) zabezpečuje medzinárodnú spoluprácu v odbore štátnej pamiatkovej starostlivosti,
- h) vydáva štatút ústrednej organizácie štátnej pamiatkovej starostlivosti,
- i) vydáva vzorový organizačný poriadok pre krajské organizácie štátnej pamiatkovej starostlivosti,
- j) plní ďalšie úlohy ustanovené mu týmto zákonom.

§ 27

Pamiatková inšpekcia

(1) Ministerstvo kultúry zriaďuje pamiatkovú inšpekciu ako svoj špecializovaný kontrolný orgán v odbore štátnej pamiatkovej starostlivosti. Hlavným poslaním pamiatkovej inšpekcie je vykonávať ústredný dozor nad dodržiavaním tohto zákona a predpisov vydaných na jeho vykonanie.

(2) Pamiatková inšpekcia plní najmä tieto úlohy:

- a) dozerá, ako sa zabezpečuje komplexná starostlivosť o kultúrne pamiatky,
- b) dozerá, ako sa dodržiavajú rozhodnutia orgánov štátnej pamiatkovej starostlivosti na zabezpečenie starostlivosti o kultúrne pamiatky a ako vlastníci (správcovia, užívatelia) kultúrnych pamiatok plnia ustanovené povinnosti,
- c) na základe poznatkov získaných pri výkone dozoru vykonáva rozbor stavu štátnej pamiatkovej starostlivosti a navrhuje opatrenia na jej prehĺbenie.

(3) Pamiatková inšpekcia pri plnení svojich úloh spolupracuje s národnými výbormi, s orgánmi ľudovej kontroly, s ostatnými štátnymi orgánmi a organizáciami štátnej pamiatkovej starostlivosti a opiera sa o ich pomoc.

(4) Ak zistí pamiatková inšpekcia nedostatky v starostlivosti o kultúrne pamiatky, navrhne príslušnému orgánu štátnej pamiatkovej starostlivosti opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov, prípadne uloženie pokarhania alebo pokuty a dozerá, aby sa uložené opatrenia riadne plnili.

(5) Podrobnosti o úlohách a oprávneniach pamiatkovej inšpekcie ustanoví všeobecne záväzný právny predpis.

§ 28

Krajský národný výbor

(1) Krajský národný výbor riadi a organizuje štátnu pamiatkovú starostlivosť v kraji.

(2) Krajský národný výbor

- a) schvaľuje krajskú koncepciu rozvoja štátnej pamiatkovej starostlivosti v súlade s prognózou, koncepciou a dlhodobým výhľadom rozvoja štátnej pamiatkovej starostlivosti v Slovenskej socialistickej republike a určuje základné úlohy štátnej pamiatkovej starostlivosti v kraji,
- b) schvaľuje návrhy dlhodobých, strednodobých a vykonávacích plánov obnovy kultúrnych pamiatok,
- c) riadi práce na jednotných programoch komplexnej starostlivosti o kultúrne pamiatky a zabezpečuje predpoklady pre ich realizáciu,
- d) plní úlohy orgánu štátnej pamiatkovej starostlivosti pre národné kultúrne pamiatky, pokiaľ neprislúchajú ministerstvu kultúry,
- e) riadi kultúrno-výchovné využitie kultúrnych pamiatok v kraji,
- f) vydáva organizačný poriadok krajskej organizácie štátnej pamiatkovej starostlivosti v súlade so vzorovým organizačným poriadkom vydaným ministerstvom kultúry,
- g) dozerá v rozsahu svojej pôsobnosti na dodržiavanie tohto zákona a predpisov vydaných na jeho vykonanie,
- h) plní ďalšie úlohy ustanovené mu týmto zákonom.

§ 29

Okresný národný výbor

(1) Okresný národný výbor riadi a organizuje štátnu pamiatkovú starostlivosť v okrese v súlade s krajskou koncepciou rozvoja štátnej pamiatkovej starostlivosti.

(2) Okresný národný výbor

- a) podieľa sa na spracovaní krajskej koncepcie rozvoja štátnej pamiatkovej starostlivosti a na spracovaní strednodobých a vykonávacích plánov obnovy kultúrnych pamiatok,
- b) zabezpečuje predpoklady pre komplexnú starostlivosť o kultúrne pamiatky,
- c) riadi starostlivosť o kultúrne pamiatky zabezpečované v pôsobnosti miestnych a mestských národných výborov,
- d) vykonáva štátnu správu na úseku štátnej pamiatkovej starostlivosti, pokiaľ podľa tohto zákona nie je príslušný iný orgán štátnej pamiatkovej starostlivosti,

- e) zriaďuje podľa potreby organizáciu alebo zariadenie pre obnovu nehnuteľných kultúrnych pamiatok,¹⁹⁾
- f) vykonáva štátny stavebný dohľad pri obnove kultúrnych pamiatok z hľadiska štátnej pamiatkovej starostlivosti,²⁰⁾
- g) dozerá v rozsahu svojej pôsobnosti na dodržiavanie tohto zákona a predpisov vydaných na jeho vykonanie,
- h) plní ďalšie úlohy ustanovené mu týmto zákonom.

(3) Okresný národný výbor sa pri plnení svojich úloh opiera o odbornú pomoc krajskej organizácie štátnej pamiatkovej starostlivosti.

§ 30

Miestny a mestský národný výbor

(1) Miestny národný výbor sa stará o kultúrne pamiatky v mieste a kontroluje, ako si vlastníci kultúrnych pamiatok plnia povinnosti uložené im týmto zákonom. Miestny národný výbor vychádza pritom z odborných vyjadrení krajskej organizácie štátnej pamiatkovej starostlivosti.

(2) Mestský národný výbor môže podľa miestnych podmienok po prerokovaní s okresným národným výborom zriaďiť organizáciu alebo zariadenie pre obnovu kultúrnych pamiatok.

§ 31

Komisie štátnej pamiatkovej starostlivosti, okresný konzervátor štátnej pamiatkovej starostlivosti a spravodajcovia štátnej pamiatkovej starostlivosti

(1) Národné výbory zriaďujú podľa potreby pre všestranné posudzovanie a koordináciu úloh štátnej pamiatkovej starostlivosti komisie štátnej pamiatkovej starostlivosti ako pracovné komisie.²¹⁾

(2) Okresný národný výbor vymenúva po vyjadrení krajskej organizácie štátnej pamiatkovej starostlivosti z radov občanov okresného konzervátora štátnej pamiatkovej starostlivosti (ďalej len „okresný konzervátor“) ako dobrovoľného pracovníka. Okresný konzervátor je členom okresnej komisie štátnej pamiatkovej starostlivosti, ak je táto komisia zriadená.

(3) Úlohou okresného konzervátora je sústavne sledovať stav kultúrnych pamiatok v okrese, podávať okresnému národnému výboru správy o ich stave, o starostlivosti o ne a ich využití, navrhovať okresnému národnému výboru potrebné opatrenia a napomáhať propagáciu kultúrnych pamiatok a štátnej pamiatkovej starostlivosti medzi občanmi a najmä medzi mládežou.

(4) Na návrh okresného konzervátora môže okresný národný výbor poveriť pre určitý vymedzený územný obvod dobrovoľných pracovníkov funkciou spravodajcu štátnej pamiatkovej starostlivosti (ďalej len „spravodajca“), ktorí spolupracujú s okresným konzervátorom pri plnení jeho úloh.

(5) Činnosť okresného konzervátora a spravodajcu riadi okresný národný výbor. Odbornú pomoc mu pritom poskytuje krajská organizácia štátnej pamiatkovej starostlivosti.

(6) Podrobnosti o úlohách okresných konzervátorov a spravodajcov ustanoví všeobecne záväzný právny predpis.

§ 32

Ústredná organizácia štátnej pamiatkovej starostlivosti

(1) Ústredná organizácia štátnej pamiatkovej starostlivosti je organizáciou pre výkon a koordináciu všetkých odborných činností na úseku štátnej pamiatkovej starostlivosti na

zabezpečenie jednoty kultúrno-politických zámerov a ideovo-metodických, ekonomických a technických hľadísk, ako aj perspektívneho rozvoja štátnej pamiatkovej starostlivosti.

(2) Ústredná organizácia štátnej pamiatkovej starostlivosti

- a) spracúva rozbor stavu a vývoja štátnej pamiatkovej starostlivosti, podklady pre prognózy, koncepcie a dlhodobé výhľady rozvoja štátnej pamiatkovej starostlivosti,
- b) organizuje, koordinuje a plní vedeckovýskumné úlohy štátnej pamiatkovej starostlivosti, rozpracúva teóriu a metodológiu štátnej pamiatkovej starostlivosti a metodiku spoločenského uplatnenia kultúrnych pamiatok,
- c) plní úlohy ústredného odborného-metodického, dokumentačného a informačného pracoviska pre úsek štátnej pamiatkovej starostlivosti,
- d) vedie ústredný zoznam kultúrnych pamiatok,
- e) pripravuje odborné podklady pre ministerstvo kultúry, najmä na vyhlásenie vecí za kultúrne pamiatky,
- f) poskytuje metodickú pomoc krajským organizáciám štátnej pamiatkovej starostlivosti,
- g) zabezpečuje odborný dohľad nad vykonávaním komplexnej starostlivosti o kultúrne pamiatky a nad ich sústavným využívaním,
- h) zabezpečuje projektové, stavebno-reštaurátorské a reštaurátorské práce pri obnove vybraných kultúrnych pamiatok,
- i) zabezpečuje ďalšie vzdelávanie pracovníkov v odbore štátnej pamiatkovej starostlivosti,
- j) plní ďalšie úlohy na úseku štátnej pamiatkovej starostlivosti, ktorými ju poverí ministerstvo kultúry.

§ 33

Krajská organizácia štátnej pamiatkovej starostlivosti

(1) Krajská organizácia štátnej pamiatkovej starostlivosti je organizáciou pre výkon a koordináciu odborných činností na úseku štátnej pamiatkovej starostlivosti v kraji.

(2) Krajská organizácia štátnej pamiatkovej starostlivosti

- a) spracúva odborné podklady pre krajský národný výbor a podľa jeho pokynov aj pre okresné národné výbory,
- b) spracúva odborné podklady pre prognózy, koncepcie a dlhodobé výhľady rozvoja štátnej pamiatkovej starostlivosti,
- c) spracúva jednotné programy komplexnej starostlivosti o kultúrne pamiatky,
- d) podieľa sa na plnení vedecko-výskumných úloh štátnej pamiatkovej starostlivosti,
- e) plní úlohy odborného-metodického, dokumentačného a informačného pracoviska pre úsek štátnej pamiatkovej starostlivosti,
- f) eviduje kultúrne pamiatky v kraji,
- g) poskytuje odbornú pomoc vlastníkom kultúrnych pamiatok pri zabezpečovaní starostlivosti o kultúrne pamiatky, spracúva odborné vyjadrenia k vykonávaniu obnovy kultúrnych pamiatok, k podstatným zmenám ich využitia a ich vonkajšieho prostredia,
- h) uskutočňuje odborný dohľad nad vykonávaním komplexnej starostlivosti o kultúrne pamiatky a dáva návrhy na odstránenie zistených závad orgánom štátnej pamiatkovej starostlivosti,
- i) zabezpečuje prieskum, výskum a dokumentáciu kultúrnych pamiatok,

- j) sleduje kultúrno-výchovné využitie kultúrnych pamiatok a ich propagáciu a zabezpečuje všestrannú starostlivosť o kultúrno-výchovné využitie a sprístupnenie kultúrnych pamiatok vo vlastnej správe,
- k) poskytuje odbornú pomoc národným výborom pri vykonávaní štátnej pamiatkovej starostlivosti a okresným národným výborom aj pri metodickom riadení činnosti okresných konzervátorov a spravodajcov,
- l) vykonáva funkciu investora pri obnove vybratých kultúrnych pamiatok v kraji,
- m) zabezpečuje projektové, stavebno-reštaurátorské a reštaurátorské práce pri obnove kultúrnych pamiatok,
- n) plní ďalšie úlohy na úseku štátnej pamiatkovej starostlivosti, ktorými ju poverí krajský národný výbor.

§ 34

Oprávnenie orgánov a organizácií štátnej pamiatkovej starostlivosti

(1) Orgán alebo organizácia štátnej pamiatkovej starostlivosti vydá osobám povereným plnením úloh štátnej pamiatkovej starostlivosti osvedčenie, na základe ktorého sú oprávnené:

- a) vstupovať do podnikov, závodov, zariadení, objektov a na ostatné nehnuteľnosti,
- b) vykonávať v nich potrebné odborné práce na ochranu kultúrnych pamiatok alebo na vedecké účely, najmä dokumentačné a konzervačné, ako aj odborný dozor,
- c) požadovať za tým účelom potrebné údaje a vysvetlenia,
- d) nazerať do príslušných dokladov.

(2) Pri činnosti uvedenej v odseku 1 sa osoby poverené plnením úloh štátnej pamiatkovej starostlivosti môžu zoznamovať so štátnym, hospodárskym a služobným tajomstvom, len ak sú na to určené podľa osobitných predpisov.²²⁾ Sú pritom povinné dbať na záujmy obrany štátu a zachovávať štátne, hospodárske a služobné tajomstvo. Svoje úlohy sú povinné vykonávať tak, aby organizácia vo svojej činnosti alebo občan vo svojich právach boli obmedzovaní iba v nevyhnutnom rozsahu.

(3) Pre vstup do objektov a zariadení ozbrojených síl a ozbrojených zborov platia osobitné predpisy.²³⁾

PIATA ČASŤ

OPATRENIA PRI PORUŠENÍ POVINNOSTÍ

Pokuty organizáciám

§ 35

(1) Okresný národný výbor uloží pokutu až do výšky 100 000 Kčs organizácii, ktorá

- a) nechráni vec pred poškodením, zničením alebo odcudzením od doručenia upovedomenia o podaní návrhu na vyhlásenie veci za kultúrnu pamiatku alebo o tom, že ministerstvo kultúry hodlá vec vyhlásiť za kultúrnu pamiatku z vlastného podnetu, až do rozhodnutia ministerstva kultúry,
- b) nespĺní oznamovaciu povinnosť ustanovenú v § 3 ods. 5, § 12, § 21 ods. 3, § 22 ods. 2 tohto zákona,
- c) sa nestará o zachovanie kultúrnej pamiatky, neudržiava ju v dobrom stave, užíva ju spôsobom nezodpovedajúcim jej kultúrno-politickému významu, pamiatkovej hodnote alebo technickému

stavu, nechráni ju pred ohrozením, poškodením alebo znehodnotením alebo ju znehodnotí alebo zničí,

- d) porušuje podmienky určené v rozhodnutí o vymedzení ochranného pásma nehnuteľnej kultúrnej pamiatky, nehnuteľnej národnej kultúrnej pamiatky, pamiatkovej rezervácie alebo pamiatkovej zóny,
- e) vykonáva obnovu kultúrnej pamiatky bez vyžiadania záväzného stanoviska okresného národného výboru alebo nedodríava podmienky určené v tomto záväznom stanovisku,
- f) premiestni bez predchádzajúceho súhlasu ministerstva kultúry nehnuteľnú kultúrnu pamiatku alebo bez predchádzajúceho súhlasu okresného národného výboru premiestni hnutelnú kultúrnu pamiatku z verejne prístupného miesta,
- g) vykonáva bez povolenia podľa § 21 ods. 2 archeologický výskum,
- h) vykonáva bez povolenia podľa § 14 ods. 8 obnovu kultúrnej pamiatky,
- i) vykonáva stavbu, stavebnú zmenu alebo udržiavacie práce na nehnuteľnosti, ktorá nie je kultúrnou pamiatkou, ale je v pamiatkovej rezervácii, v pamiatkovej zóne, v ochrannom pásme nehnuteľnej kultúrnej pamiatky, nehnuteľnej národnej kultúrnej pamiatky, pamiatkovej rezervácie alebo pamiatkovej zóny bez vyžiadania záväzného stanoviska okresného národného výboru podľa § 14 ods. 2, alebo nedodríava podmienky uvedené v tomto záväznom stanovisku.

(2) Okresný národný výbor uloží pokutu až do výšky 500 000 Kčs organizácii, ktorá

- a) sa nestará o zachovanie národnej kultúrnej pamiatky, neudržiava ju v dobrom stave, užíva ju spôsobom nezodpovedajúcim jej kultúrno-politickému významu, pamiatkovej hodnote alebo technickému stavu, nechráni ju pred ohrozením, poškodením alebo znehodnotením alebo ju znehodnotí alebo zničí,
- b) vykonáva obnovu národnej kultúrnej pamiatky bez vyžiadania záväzného stanoviska krajského národného výboru alebo nedodríava podmienky určené v tomto záväznom stanovisku,
- c) premiestni bez predchádzajúceho súhlasu ministerstva kultúry národnú kultúrnu pamiatku,
- d) požičia do zahraničia alebo sa pokúsi do zahraničia vyviezť alebo vyvezie kultúrnu pamiatku bez predchádzajúceho súhlasu ministerstva kultúry, požičia do zahraničia alebo sa pokúsi do zahraničia vyviezť alebo vyvezie národnú kultúrnu pamiatku bez predchádzajúceho súhlasu vlády Slovenskej socialistickej republiky,
- e) vykonáva bez povolenia podľa § 14 ods. 8 obnovu národnej kultúrnej pamiatky.

§ 36

Pri určení výšky pokuty sa prihliada najmä na závažnosť a čas trvania protiprávneho konania, na kultúrno-politický význam kultúrnej pamiatky a na rozsah hrozacej alebo spôsobenej škody.

§ 37

(1) Pokuta je splatná do tridsiatich dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bola uložená.

(2) Pokutu možno uložiť len do jedného roka odo dňa, kedy sa o porušení povinnosti okresný národný výbor dozvedel, najneskôr však do troch rokov odo dňa, kedy k porušeniu povinnosti došlo.

(3) Pokuta je príjmom národného výboru, ktorý ju uložil.

§ 38

Uložením pokuty organizácii zostáva nedotknutá zodpovednosť organizácie, prípadne jej pracovníkov podľa osobitných predpisov.

Priestupky**§ 39**

(1) Za priestupok na úseku štátnej pamiatkovej starostlivosti môže uložiť okresný národný výbor občanovi

- a) pokarhanie,
- b) pokutu vo výške uvedenej v odsekoch 2 alebo 3.

(2) Pokarhanie alebo pokutu až do výšky 1000 Kčs možno uložiť občanovi, ktorý sa dopustí priestupku tým, že

- a) nechráni vec pred poškodením, zničením alebo odcudzením od doručenia upovedomenia o podaní návrhu na vyhlásenie veci za kultúrnu pamiatku alebo o tom, že ministerstvo kultúry hodlá vec vyhlásiť za kultúrnu pamiatku z vlastného podnetu, až do rozhodnutia ministerstva kultúry,
- b) nesplní oznamovaciu povinnosť ustanovenú v § 3 ods. 5, § 12, § 22 ods. 2, § 23 ods. 2 tohto zákona,
- c) sa nestará o zachovanie kultúrnej pamiatky, neudržiava ju v dobrom stave a nechráni ju pred ohrozením, poškodením, znehodnotením alebo odcudzením alebo kultúrnu pamiatku užíva spôsobom, ktorý nezodpovedá jej kultúrnohistorickému významu, pamiatkovej hodnote alebo technickému stavu,
- d) poruší podmienky určené v rozhodnutí o vymedzení ochranného pásma nehnuteľnej kultúrnej pamiatky, nehnuteľnej národnej kultúrnej pamiatky, pamiatkovej rezervácie alebo pamiatkovej zóny,
- e) vykonáva obnovu kultúrnej pamiatky bez vyžiadania záväzného stanoviska okresného národného výboru alebo nedodržiava podmienky určené v tomto záväznom stanovisku,
- f) vykonáva neoprávnené výkopy na území s archeologickými nálezmi,
- g) vykonáva stavbu, stavebnú zmenu alebo udržiavacie práce na nehnuteľnosti, ktorá nie je kultúrnou pamiatkou, ale je v pamiatkovej rezervácii, v pamiatkovej zóne, v ochrannom pásme nehnuteľnej kultúrnej pamiatky, nehnuteľnej národnej kultúrnej pamiatky, pamiatkovej rezervácie, pamiatkovej zóny bez vyžiadania záväzného stanoviska okresného národného výboru podľa § 14 ods. 2 alebo nedodržiava podmienky uvedené v tomto záväznom stanovisku,
- h) porušuje iné povinnosti ustanovené týmto zákonom.

(3) Pokutu až do výšky 5 000 Kčs možno uložiť občanovi, ktorý sa dopustil priestupku tým, že

- a) sa nestará o zachovanie národnej kultúrnej pamiatky, neudržiava ju v dobrom stave a nechráni ju pred ohrozením, poškodením, znehodnotením alebo odcudzením alebo národnú kultúrnu pamiatku užíva spôsobom, ktorý nezodpovedá jej kultúrnohistorickému významu, pamiatkovej hodnote alebo technickému stavu,
- b) vykonáva obnovu národnej kultúrnej pamiatky bez vyžiadania záväzného stanoviska krajského národného výboru alebo nedodržiava podmienky určené v tomto záväznom stanovisku,

- c) premiestni nehnuteľnú kultúrnu pamiatku bez predchádzajúceho súhlasu ministerstva kultúry alebo bez predchádzajúceho súhlasu okresného národného výboru premiestni hnutel'nú kultúrnu pamiatku z verejne prístupného miesta,
- d) premiestni národnú kultúrnu pamiatku bez predchádzajúceho súhlasu ministerstva kultúry,
- e) požičia do zahraničia alebo sa pokúsi do zahraničia vyviezť alebo vyvezie kultúrnu pamiatku bez predchádzajúceho súhlasu ministerstva kultúry, požičia do zahraničia alebo sa pokúsi do zahraničia vyviezť alebo vyvezie národnú kultúrnu pamiatku bez predchádzajúceho súhlasu vlády Slovenskej socialistickej republiky.

§ 40

Ak nie je v tomto zákone ustanovené inak, platia o priestupkoch a ich prejednávaní všeobecné predpisy.²⁴⁾

§ 41

Pokuta je príjmom národného výboru, ktorý ju uložil.

ŠIESTA ČASŤ SPOLOČNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 42

Spoločné ustanovenia

(1) Kultúrne pamiatky zapísané do štátnych zoznamov kultúrnych pamiatok podľa skorších právnych predpisov sa považujú za kultúrne pamiatky podľa tohto zákona.

(2) Národné kultúrne pamiatky vyhlásené za ne podľa skorších právnych predpisov sa považujú za národné kultúrne pamiatky podľa tohto zákona. Pamiatkové rezervácie vyhlásené za ne podľa skorších právnych predpisov sa považujú za pamiatkové rezervácie podľa tohto zákona. Ochranné pásma zriadené podľa skorších právnych predpisov sa považujú za ochranné pásma podľa tohto zákona.

(3) Povolenia na archeologické výskumy vydané podľa skorších právnych predpisov sa považujú za povolenia podľa tohto zákona.

(4) Hnutel'né kultúrne pamiatky a národné kultúrne pamiatky podľa zákona Českej národnej rady o štátnej pamiatkovej starostlivosti, ak sú na území Slovenskej socialistickej republiky, sa považujú za kultúrne pamiatky a národné kultúrne pamiatky podľa tohto zákona.

(5) Za kultúrne pamiatky a za národné kultúrne pamiatky podľa tohto zákona sa nepovažujú archívne dokumenty uznané za kultúrne pamiatky alebo vyhlásené za národné kultúrne pamiatky podľa osobitných predpisov.²⁵⁾

(6) Na kultúrne pamiatky a národné kultúrne pamiatky uložené alebo prenesené do múzeí a galérií sa tento zákon nevzťahuje.

§ 43

(1) Práva a povinnosti ustanovené týmto zákonom vlastníčkovi kultúrnej pamiatky má

- a) ak je kultúrna pamiatka národným majetkom, štátna socialistická organizácia, ktorá má kultúrnu pamiatku v správe,²⁶⁾ alebo iná socialistická organizácia než štátna, ktorej bola kultúrna pamiatka zverená do trvalého užívania,²⁷⁾

- b) ak je kultúrna pamiatka v družstevnom alebo náhradnom užívaní alebo v užívaní na základe práva užívania na zabezpečenie výroby, socialistická organizácia, ktorej takéto užívacie právo patrí podľa osobitných predpisov,²⁸⁾
- c) občan, ktorému bolo zriadené k pozemku, ktorý je kultúrnou pamiatkou, právo osobného užívania pozemku podľa osobitných predpisov,²⁹⁾
- d) ten, kto s kultúrnou pamiatkou nakladá ako so svojou a je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu kultúrna pamiatka patrí.³⁰⁾

(2) Práva a povinnosti vlastníka veci, ktorá by mohla byť podľa § 3 vyhlásená za kultúrnou pamiatku, má tiež správca a užívateľ takejto veci, ako aj ten, kto s ňou nakladá ako so svojou a je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí.³⁰⁾

§ 44

Všeobecné predpisy o správnom konaní³¹⁾ sa nevzťahujú na konanie podľa § 3, 6, 8 a § 21 ods. 2 a 4.

§ 45

(1) Ministerstvo kultúry vydá všeobecne záväzné právne predpisy na vykonanie § 3 ods. 6, § 7 ods. 6, § 8 ods. 5, § 10 ods. 3, § 20 ods. 4 a § 31 ods. 6.

(2) Ministerstvo kultúry vydá všeobecne záväzné právne predpisy

- a) po dohode so Slovenskou komisiou pre vedeckotechnický a investičný rozvoj na vykonanie § 6 ods. 2, § 14 ods. 10 a § 17 ods. 5,
- b) po dohode s Ministerstvom financií Slovenskej socialistickej republiky na vykonanie § 16 ods. 3 a § 23 ods. 4,
- c) po dohode so Slovenskou plánovacou komisiou a s Ministerstvom financií Slovenskej socialistickej republiky na vykonanie § 27 ods. 5.

Záverečné ustanovenia

§ 46

Zrušujú sa:

1. zákon Slovenskej národnej rady č. 7/1958 Zb. SNR o kultúrnych pamiatkach v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 72/1969 Zb. o niektorých opatreniach v organizácii a pôsobnosti národných výborov v Slovenskej socialistickej republike,
2. vyhláška Povereníctva školstva a kultúry č. 247/1959 Ú. v. o okresných konzervátoroch a spravodajcoch štátnej pamiatkovej starostlivosti,
3. vyhláška Povereníctva školstva a kultúry č. 248/1959 Ú. v., ktorou sa bližšie určuje činnosť a organizácia krajských, okresných a miestnych komisií štátnej pamiatkovej starostlivosti,
4. vyhláška Povereníctva školstva a kultúry č. 250/1959 Ú. v. o evidencii kultúrnych pamiatok,
5. vyhláška Povereníctva školstva a kultúry č. 251/1959 Ú. v. o pamiatkových ochranných pásmach,
6. vyhláška Predsedníctva Slovenskej národnej rady č. 37/1962 Zb. o úhrade nákladov na udržiavanie a obnovu kultúrnych pamiatok,
7. § 11 písm. b) zákona č. 60/1961 Zb. o úlohách národných výborov pri zabezpečovaní socialistického poriadku, pokiaľ sa vzťahuje na kultúrne pamiatky.

§ 47

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januárom 1988.

V. Šalgovič v. r.

v z. Hanus v. r.

- 1a) § 117, § 120 a 121 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon).
- 1) § 18 zákona č. 183/2000 Z. z. o knižniciach, o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti a o zmene a doplnení zákona č. 68/1997 Z. z. o Matici slovenskej.
- 2) Zákon č. 22/1964 Zb. o evidencii nehnuteľností v znení zákona SNR č. 150/1983 Zb.
Vyhláška č. 23/1964 Zb., ktorou sa vykonáva zákon č. 22/1964 Zb. o evidencii nehnuteľností v znení vyhlášky č. 133/1965 Zb. a vyhlášky č. 26/1984 Zb.
Zákon č. 46/1971 Zb. o geodézii a kartografii.
Zákon SNR č. 39/1973 Zb. o orgánoch geodézie a kartografie.
- 3) § 100 písm. b) stavebného zákona.
- 4) Zákon SNR č. 109/1961 Zb. o múzeách a galériách.
- 5) Vyhláška č. 122/1984 Zb. o náhradách pri vyvlastnení stavieb, pozemkov, porastov a práv k nim. Vyhláška č. 129/1984 Zb. o cenách stavieb, pozemkov, porastov, úhradách za zriadenie práva osobného užívania pozemkov a o náhradách za dočasné užívanie pozemkov. Úprava Federálneho cenového úradu, Českého cenového úradu a Slovenského cenového úradu č. V-1/86 z 29. novembra 1985 o cenách dojednávaných dohodou, uverejnená v Cenovom vestníku v čiastke 52/1985 z 11. decembra 1985, reg. v čiastke 32/1985 Zb.
Vyhláška č. 149/1961 Zb. o nákupe, zadávaní a predaji diel výtvarných umení a o niektorých iných opatreniach v odbore výtvarných umení v znení vyhlášky č. 39/1966 Zb. a vyhlášky č. 2/1986 Zb.
- 6) § 4 a 5 vyhlášky č. 90/1984 Zb. o správe národného majetku.
- 7) § 32 až 42 stavebného zákona.
- 8) § 54 až 70 stavebného zákona.
- 9) Pamiatková rezervácia, pamiatková zóna, ochranné pásmo nehnuteľnej kultúrnej pamiatky, nehnuteľnej národnej kultúrnej pamiatky, pamiatkovej rezervácie alebo pamiatkovej zóny.
- 10) § 57 stavebného zákona.
- 11) § 20 ods. 1 písm. c), § 24 ods. 4, § 36 až 39 a § 43 vyhlášky č. 5/1987 Zb. o dokumentácii stavieb.
- 12) § 109 a nasl. stavebného zákona.
- 13) § 86, 87 a § 94 stavebného zákona.
- 14) § 32 písm. c) a § 33 ods. 2 stavebného zákona. § 11 vyhlášky č. 85/1976 Zb. o podrobnejšej úprave územného konania a stavebnom poriadku.
- 15) § 108 ods. 2 písm. e) stavebného zákona.
- 16) Dohovor UNESCO o opatreniach na zákaz a zamedzenie nedovoleného dovozu, vývozu a prevodu vlastníctva kultúrnych statkov z roku 1970 (vyhláška č. 15/1980 Zb.).
- 17) Zákon č. 142/1970 Zb. o devízovom hospodárstve.
Colný zákon č. 44/1974 Zb.
Zákon č. 42/1980 Zb. o hospodárskych stykoch so zahraničím.
- 18) § 127 stavebného zákona.
- 19) § 21 zákona č. 69/1967 Zb. o národných výboroch v znení neskorších predpisov (úplné znenie č. 35/1983 Zb.).
- 20) § 99 písm. b) a § 102 ods. 5 stavebného zákona.
- 21) § 65 zákona o národných výboroch.
- 22) § 9, § 17 až 19 zákona č. 102/1971 Zb. o ochrane štátneho tajomstva. § 3 nariadenia vlády ČSSR č. 148/1971 Zb. o ochrane hospodárskeho a služobného tajomstva.
- 23) Napr. § 5 zákona č. 169/1949 Zb. o vojenských obvodoch. § 22 zákona č. 40/1961 Zb. o obrane Československej socialistickej republiky.
Zákon č. 40/1974 Zb. o Zbore národnej bezpečnosti.

Zákon č. 59/1965 Zb. o výkone trestu odňatia slobody v znení neskorších predpisov.

24) Zákon č. 60/1961 Zb. o úlohách národných výborov pri zabezpečovaní socialistického poriadku v znení neskorších predpisov. Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

25) Zákon SNR č. 149/1975 Zb. o archívniectve. Vyhláška č. 167/1975 Zb., ktorou sa upravujú podrobnosti o postupe pri posudzovaní archívnych dokumentov ako kultúrnych pamiatok a spôsob zabezpečovania zvýšenej ochrany archívnych dokumentov ako kultúrnych pamiatok a národných kultúrnych pamiatok.

26) § 64 Hospodárskeho zákonníka.

27) § 70 Hospodárskeho zákonníka.

28) § 37 a nasl. zákona č. 122/1975 Zb. o poľnohospodárskom družstevníctve. § 1 a nasl. zákona č. 123/1975 Zb. o užívaní pôdy a iného poľnohospodárskeho majetku na zabezpečenie výroby. § 9 vládneho nariadenia č. 47/1955 Zb. o opatreniach v odbore hospodársko-technických úprav pozemkov. § 12 zákona č. 61/1977 o lesoch.

29) § 198 a nasl. Občianskeho zákonníka.

30) § 132a Občianskeho zákonníka.

31) Správny poriadok.

